

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Răgaz și paciență.

(*) Orice lucru bun nu se poate înfăptui în pripă și fără de răgaz. E foarte natural, că schimbările politice din jurul nostru, din învecinatele state balcanice, au aruncat valuri răzvrătitoare de sentimente între popoarele înrudite din monarhia noastră. E firesc și psihologic acest fenomen, căci expansiunea spiritului național este cel mai puternic exploziv de sentiment.

Efectul cel mai apropiat al acestor evenimente asupra naționalităților ce alcătuiesc monarhia noastră, a fost potențarea conștiinței și individualității lor etnice.

Dorința pentru o libertate politică și culturală potrivită firii naționale a fiecăruia dintre popoarele de sub sceptrul habsburgic se manifestă tot mai intensiv. Desvoltarea conștiinței naționale e și foarte prielnică pentru conservarea unui neam, mai ales în împrejurări nefaste. Ea ușurează situația conducătorilor unui popor spre țintele ce se urmăresc în conducerea destinelor sale.

Dar o expansiune prea încordată a sentimentelor agitate poate produce efecte contrare dela cele așteptate. Se cere calmul necesar, se cere înălvierea curentului național pornit ca un puvai de ape mari, dacă e să fructifice terenul de muncă națională, iar nu să-l inundeze înămolindu-l cu totul.

Trăim cu lumea, și nu ne putem despărți de ideile timpului, cu care trebuie să mergem și noi înainte. Dar putem să despărțim judecata noastră de impulsurile inimii. Putem stăpâni bătaile inimii într-o măsură, ca să nu ne întunece rațiunea și să nu ne ia vederea ochilor, spre a putea privi clar înaintea noastră, pe drumul plin de piedecă și de pericole ce ne amenință în înaintarea noastră.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

În „*Păștile copilăriei*” povestește amintirile sale de copil din ajunul Paștilor, despre impresia postului, despre lucrul mult din săptămâna ultimă. Își aduce bine aminte de spovedania de atunci, atât de mult influențată de icona iadului. Povestește obiceiurile, petrecerile nesfârșite din sărbătorile Învierii și sfârșete șirul amintirilor cu o tristă scrutare a prezentului, când mulți din prietini muriseră, iar el însuși devenise un moșneag.

În „*Inghetată*” istorisește o pătanie comică de scolar, când pentru prima dată a mâncat inghetată.

În „*Vacanță*” își descrie viața de școlar din vacanță în adevărata ei iconă, cu toată peripețiile și petrecerile vesele, cari petreceri în „*Toamna*” le continuă cu tot focul, cutreerând grădinile după poame; isprăvind-se acestea, cercetează clădirea de seara la desfacutul cucuruzului, unde prietenul lui, Chitarcă, îmbrăcat în haine femeiești, înșală pe feciorul Zuzu, care-i dă 2 franci pentru pregătirea nuntei lor din ziua următoare. Tristetea lui Ion și a ortacilor lui, ivită prin sfârșitul clărilor și cercetarea

Mai ales astăzi, când nu numai pe calea noastră, ci pe întreaga linie a Europei, la fiecare pas se rostogolesc obstacole neprevăzute, încât orientarea devine din clipă în clipă tot mai nesigură, dacă nu chiar imposibilă, un lucru cuminte ce-l putem face, este să avem paciență și să ne dăm răgaz.

Ne găsim la o respântie din cele mai primejdioase, de care numai aceia din ai noștri, cari stau și mai sus, conducătorii noștri politici și păzitorii farului cultural, își pot da seamă. Căci, numai privită de sus, se deschide întreagă perspectiva reală a situației unui popor.

Grosul națiunii, care urmează cu încredere pe conducătorii săi politici și pe apostolii culturali ai neamului, nu poate vedea toate cursele ce ni se pun în calea progresului. Această este de datoria celorce stau în frunte.

Tocmai de aceea, fiindcă răspunderea pentru orice pas greșit, făcut în mersul nostru progresiv, cade asupra conducătorilor, aceștia trebuie să fie lămurii cu situația dată.

În vremuri nebuloase și primejdioase, omul cuminte nu pornește cu ochii închiși la drum, ci așteaptă înseninare și-și dă răgaz.

Ademenirile, fie venite din orice parte, nu vor putea să-l ducă pe o cale, care să-l primejduiască fără de necesitate inexorabilă.

De aceea, încrederea ce și-a pus-o totdeauna poporul nostru în conducătorii ieșiți prin voința și din sinul lui, a fost cea mai puternică pavază împotriva pericolelor ce i s-au pus în cale, și pe care conducătorii lui le-au observat, și au știut să le înconjure.

Astăzi, mai mult ca oricând, este trebuincioasă această încredere a poporului în conducătorii săi probați. Dar întâi de toate se cere cumpăneală și răbdare, căci nici un

om nu poate să schimbe vremile, cari le conduce o putere necuprinsă de mintea omului, după o lege eternă, neînțeleasă, care nu se poate răsturna.

Dar, de altă parte, aceeași putere a înzestrat pe om cu o minte, care să-i fie arma cea mai puternică în lupta de apărare. Și i-a dat în același timp și o inimă, care să-l îndemne la pornirile cele mai nobile pentru binele comun.

Faptele bune însă nu se pot face fără răgaz și paciență. Mintea trebuie să judece toate împrejurările, iar inima numai să pornească dorința întru realizarea lor. De aceea, ceice se impacientează învinuind oamenii, în loc să judece realitatea, nu fac bine când se conduc de patimă, de cel mai rău sfătuitor. Spre liniștirea acelora, parafrazând memorabilele cuvinte ale lui Titu Maiorescu, li-am putea spune: „*Vremea noastră n'a trecut, ea are să sosească!*”

Activitatea dietei Ardealului

din anii 1863—1864.

II.

În ședința următoare, ținută în 28 Iulie n. 1863, comisiunea pentru adresă vine aleasă prin votare secretă astfel: Mitropolitul *Sulușin*, episcopul *Șaguna*, G. *Barițiu*, G. *Angel*, Ioan *Aldulean*, Rannicher, conte Beldi, conte Nemes, Rosenfeld, Schmidt, Dr. Teutsch și Zimmermann.

În ședința a noua, ținută în 10 August n. 1863, proiectul de adresă, prezentat dietei din partea comisiunii, a putut fi pus la ordinea zilei. Raportori erau: Rannicher și G. Barițiu. Ambii au recomandat în frumoase vorbiri acceptarea proiectului de adresă.

S'a purtat discuție animată și interesantă asupra adresei, luând parte la ea și Românii, iar în șe-

dința a cincisprezecea, ținută în 21 August n. 1863, adresa a fost votată și în a treia cetire, enunțându-se, că adresa, compusă în cele trei limbi ale țării, ungurește, nemțește și românește, are să fie predată comisarului regesc, pentru a o înainta Monarhului. Adresa era următoarea:

„Cătră Maiestatea Sa ces. reg. apostolică, Francisc Iosif I. preainălțatul împărat al Austriei, Regele Ungariei, Marele-principe al Transilvaniei, Comitele Securilor, etc. etc.

Maiestatea Voastră ces. reg. apostolică!

Preaindurate Doamne!

De când Maiestatea Voastră preainălțată, chemat la tron în puterea sancțiunii pragmatice, ați primit regimul imperiului, Transilvania se află acum mai întâi în de mult așteptata fericită stare de a vedea pe reprezentanții acestui mare principat readunați într-o dietă.

Această țeară, care se afla de mult în posesiunea unei constituțiuni consolidate din vechime și a fund înrădăcinate pe terenul istoric, a simțit într'un șir de ani cu profundă durere lipsa libertății constituționale pe atunci, când niște evenimente serioase ale timpurilor au adus cu sine domnia potestății absolute a regimului.

Intr'aceea, pe lângă toată neîndestulirea cu acele împrejurări apăsătoare, totuși nu se poate nega, că sub aparamentul ordinii restatorite, și susținute cu tărie, a ajuns la maturitate, ca un câștig neprețuit al unui desvoltament ce propășește cu putere în sfera vieții omenești și a statului.

Egalitatea tuturor cetățenilor de stat înaintea legii, garantata recunoaștere legală a tuturor bisericilor și confesiunilor religioase, îndreptățirea de aplicare în funcțiuni fără privire la stare și naștere, susținerea tuturor cetățenilor de stat la egală datorință de a milita și a contribui, desființarea robotelor, des-

școalei, e din când în când risipită la auzul șezătorilor de iarnă sau la ivirea ghiții pentru săniiș, patinat.

În „*Ruinele cetății Baia*”, ne povestește autorul — Ion, că absolvând clasele primare, indemnăt de dorul de a vedea cu ochii ruinele cetății Baia și Piatra-Neamțului, despre care a învățat în istorie, le și cercetează și rămâne tare impresionat la vederea lor precum și la povestea acestor ruine spusă de pădurarul însoțitor.

În „*Slujbaș*” același Ion, care absolvă cl. IV primară fiind băiat bun ajunge slujbaș la subprefectura din loc, de unde la câteva luni spre bucuria lunei egoiste e dat afară, fără a fi vinovat. Căința tatălui său e motivată, că nu a dat băiatul la meșteșug și de-a doua zi l-a luat cu el la lucru. Învățătura ce se poate scoate din această istorioară este, că decât o slujbă ușoară fără pregătire, mai bine o meserie bună și bine însușită.

În fine în „*Călărașul*” autorul, care acum era la subprefectura de graniță, povestește cum în o iarnă viforoasă, isprăvinduli-se mâncarea, jidovul încredințat nu cuteza să meargă să schimbe „mandatul dela țarg” cu al altei subprefecturi, ce venise greșit — și în care erau banii pentru procurarea mâncării, — ci numai un fecior voinic dela țară cu numele Nicolae, care pentru 3 franci ia picul cu mandatul și pleacă puindu-și în risic viața. — Acesta ar fi în reasumat cuprinsul cărții lui I. Dragoslav. Cuprinde o serie

de amintiri din viața lui de copil. Pin faptul, că fondul acestor povestiri e luat din viața copilului, care e cea mai plăcută pentru copii și adulți, iar limba în care e scrisă fiind ușoară, curată, și curgătoare, putem zice, că dl I. Dragoslav este un bun mănutor al scrisului pentru tinerime.

Toate aceste însușiri fac ca lectura cărții să fie interesantă, plăcută și potrivită pentru copii de cl. V și VI, pentru școala de repetiție, gimnaziul și adulți. Autorul prin povestirile lui pline de observații psihologice nu numai că amusează pe cetitor prin caracterul lor viu, ci în același timp caută să și educe, prin faptul, că scoțând în relief diferite obiceiuri religioase (Păștile copilăriei) desvoltă sentimentul religios-moral, iar cercetarea ruinelor cetății Baia desvoltă în cetitor cultul amintirilor vechi naționale și prin el să desvoltă interesul național.

Mai puțin potrivită e „*Călărașul*” având subiect bucovinean și ca atare mai străin de cetitorii noștri, — iar privitor la limbă, fiind cam presărată cu moldovenisme, — trebuie înlocuită.

Acestea sunt puținele reflexiuni ce le-am putut face asupra acestor opuri, lăsându-le de altfel la aprecierea celor mai competenți decât mine.

Sohodol, 29 Iunie 1912.

Ioan Butta,
învățător.

1. *Povestiri de petrecere și de folos* carte alcătuită de M. Sadoveanu.

Volumul „*Povestiri de petrecere și de folos*” face parte din „*Biblioteca pentru popor*”, e întocmit anume pe sama poporului și în special pentru tinerimea adultă. Apreciind materialul de lectură potrivit destinațiunii sale, volumul de față ni se prezintă impecabil atât ca fond, cât și ca formă. Cele 12 bucăți sunt o culegere de istorioare de o rară frumusețe și de o mare putere educativă. Acțiunea vie și atrăgătoare, stilul limpede și curgător, subiectul luat — în cele mai multe cazuri — din viața de toate zilele, precum și învățătura morală plină de adânc înțeles ce îți răsare în suflet imediat după cetire, sunt de o valoare neîntrecută și aproape fără pereche în literatura pentru popor. Tocmai aceste însușiri sunt, cari fac din volumul acesta o carte de lectură de mare preț nu numai pentru tinerimea adultă, ci și pentru tinerimea școlară dela 10—15 ani.

Știm bine, că materialul de lectură potrivit cu elevii de școală, are să întrunească anumite condițiuni. După părerea mea, condițiunile principale ar fi următoarele:

1. Să fie lectura potrivită cu gradul de pricepere a elevilor.

2. Să fie atât expunerea, cât și acțiunea vie și atrăgătoare. Să aibă darul de a procura o astfel de plăcere sufletească, care să-l îndemne la cetit,

cumpărarea sarcinilor apăsătoare asupra pământului, înlăturarea liniei de vamă, ce era trasă în lăuntru monarhiei, sunt fapte neresturnabile de o valoare permanentă, a căror putere deoseamnă neîmpăcabilul curs în neîncetata propăşire spre consolidarea prosperităţii regatelor şi a ţărilor, şi spre întărirea statului întreg.

Popoarele cele credincioase ale Austriei reveresc, ca cea mai binecuvântată faptă a acestui progres, marinimoasa determinaţiune a Maieştăţii voastre, prin care exerciţiul potestăţii absolute de domnitor l-aţi schimbat cu o constituţiune, ce stăpâneşte, ca supuşii să iee parte la întocmirea legilor, şi prin aceea, ca constituţiunea aceea complanând suvenirile, intuiţiunile juridice, cum şi pretensiunile de drepturi ale diferitelor popoare, să încearcă a le îmbina cu imperativa necesitate de a susţine unitatea şi poziţiunea de stat a monarhiei, dă regatelor şi ţărilor garanţiile unor drepturi statoreite lămurit şi neîndoit, şi face totodată, ca să le steie şi lor prin puţinţă conlucrarea în unanimitate, cea atâta de necesară.

Diploma împărătească din 20 Octomvrie 1860 este cea lege fundamentală de stat, *constantă şi nerevocabilă*, care regulând referinţele interne ale dreptului de stat al monarhiei, trage liniile demarcaţionale în lăuntru cărora, pe lângă păzirea cu mare grijă a autonomiei şi independenţei singuraticelor ţări, edificiul constituţiunii statului să se încheie cu o reprezentanţă comună, pentru atacerile comune ale imperiului întreg.

Ear apoi, fiindcă pentru dreptul de participare la legislaţiunea comună a statului se cere neapărat o ordine şi o formă anumită a exerciţiului aceleia, Maieştatea voastră spre a complini mai departe lucrul început la 20 Octomvrie 1860, cu patentă împărătească din 26 Februarie 1861 aţi emis legea fundamentală de stat pentru reprezentanţa imperiului, ear cu aceasta aţi proclamat popoarelor întregul acest cuprins al legilor fundamentale, ca constituţiune a imperiului, cu aceea asigurare sărbătorească, cumcă M. voastră nu numai voiţi înşivă a ţine şi păstra nestrămutat şi a apăra şi protege această constituţiune cu toată puterea împărătească în contra ori cărui atac, ci şi că aţi deobligat următorii M. voastre la regim, ca şi aceştia să o observe şi să o ţină nestrămutată, şi la suirea lor pe tron să o şi asigure în manifestul ce e a se emite în privinţa aceasta.

3. Condiţiunea principală priveşte natura conţinutului, care trebuie să aibă un fond moral, sau cel puţin să cuprindă o învăţătură folositoare. Aplicate aceste calităţi asupra volumului „Povestiri de petrecere şi de folos”, constatăm la cea dintâi ochire, că — cu câteva excepţii — le întruneşte pe deplin.

Pentru-ca aserţiunile mele de mai sus să se învedereze, las să urmeze mai jos conţinutul singuraticelor bucăţi.

1. Cel dintâi rachier.

Dracul fură bucata de pâine a unui ţăran cu gândul ca să-l facă să cârtească împotriva lui Dumnezeu. Scopul nu şi-l ajunge, pentru aceea Scaraoţchi, căpetenia dracilor, îi făgăduieşte pedeapsă straşnică. Dracul se hotărăşte să intre slugă la ţăran, cu gândul ascuns ca să-l răpue. Aici cearcă în fel şi chip, în sfârşit iscodeşte rachiu, care îl aduce pe om la starea de animal. Ţăranul, împreună cu prietini săi, bea până se ameteşte, făcându-se de răs şi înjurând pe Dumnezeu. Păcatul beţiei se lăţeşte şi e izvorul la o mulţime de păcate, omul decade, ear Scaraoţchi rămâne mulţumit de isprava dracului.

Urmările beţiei sunt zugrăvite cu multă artă. (Va urma).

După cuprinsul şi garanţia acestor legi fundamentale de stat, dreptul de legislaţiune este a se exercia pe viitor numai pe lângă conlucrarea şi învoirea corpurilor reprezentative, convocate în consuet cu constituţiunea, atât în senatul imperial, cât şi în dietele ţărilor, şi anume, în marele principat Transilvania în senzul constituţiunii sale de mai nainte.

Acest act al înţelepciunii împărăteşti, care se arată ca un monument luminător al mărimii sublimă de regent, împlin şi pe reprezentanţa marelui principat Transilvania cu cea mai mulţumitoare bucurie, ear aceasta nu numai pentru că Transilvania de acum înainte va fi chemată a lua parte activă şi la pertractarea afacerilor comune ale imperiului, în unire patriotică cu numeroasele popoare surori, ci şi din temeiul acela, pentru că marele principat Transilvania şi-a recăştigat vechiul său drept la legislaţiune pentru afacerile din lăuntru ale ţării în spiritul constituţiunii bazate pe caracterul sistemului de stat politic-naţional.

Dietei ei îi este foarte scumpă independenţa şi integritatea acestui mare principat, păstrată peste atâţi secol, ca a unui membru separat şi independent al coroanei ungare; prin urmare, în deplin acord cu declaraţiunea respectată de Maieştatea voastră, *uniunea Transilvaniei cu regatul Ungariei decretată la 1848 nu o poate privi ca pe una, ce s'ar fi înfiinţat cu deplină tărie legală*; şi aceleia cu atât mai puţin îi poate atribui valoare de drept, cu cât ea a căzut în faptă, numai decât în urma evenimentelor ce au urmat nemijlocit după aceea.

La restatorirea constituţiunii de mai nainte a ţării în cuprinsul ei întreg s'a opus victorioasă putere a acelei fapte complinite, care prin statorirea principiului *egalei îndreptăţiri pentru toate naţiunile, limbile şi bisericile*, a dat cerinţelor timpului un caracter ce nuse mai poate şterge.

Cu privire la acestea se justifică imperativa trebuinţă de a presupune schimbări afund pătrunzătoare în privinţa statoririi unei modalităţi, după care reprezentanţa ţării să se compună aşa, încât să corespundă într-o măsură conformă la toate interesele locuitorilor.

Deci M. voastră preînaltă, înduplecat numai de o datorinţă imperativă ca regent, în lipsa unui alt temei legal şi nestrămutat, şi în neputinţă de a se reîntoarce la Art. XI din anul 1791 fără abnegarea principiului *egalei îndreptăţiri*, v'aţi îndurat pentru dieta convocată în libera reg. cetate Sibiu a emite un regulament nou de alegeri şi de afaceri, cu respectul caracter al unui normativ, care să fie numai provisor şi să aibă valoare numai pentru această dietă.

Poporimea ţării ascultând cu deplină încredere chemarea monarhului său, totodată însă pătrunsă afund de necesitatea de a se deslega mai multe întrebări însemnate ce zac încă nedeslegate, şi cari fără o grea vătămare a intereselor fiecărui cetăţan de stat în parte nu sufer mai multă amânare, a luat parte la alegeri în toate cercurile electorale, fără excepţiune, pe temeiul regulamentului de alegeri ce s'a fost dat, ear deputaţii trimişi s'au şi înfăţişat în o cumpănitoare majoritate a lor dintru-odată cu bărbăţii chemaţi prin preînalta încredere a M. voastre, şi se află în parte mare de faţă în adunare.

Dupăce credincioşii preaplecaţi membri ai dietei, ca corp legislativ al marelui principat al Transilvaniei s'au adunat şi au făcut promisiunea prescrie, au ascultat cu sentimentele celei mai neclătite credinţe de

supuşi însufleţitoare cuvinte ale preînaltului rescript din 15 Iunie 1863 numărul 3117 cu care M. voastră sacratissimă v'aţi îndurat a saluta reprezentanţa ţerii în limbajul cel mai deschis, scutit de orice înţeles strâmb, şi pentru aceea deşteptător de încrederea cea mai deplină.

Intru adevăr, problemele câte au trebuinţă de o deslegare înţeleptă, sunt mari şi grele.

Dupăce însă noi conduşi de principiul dreptăţii şi purtaţi de spiritul împăciuirii ne apucăm de lucru cu voinţă serioasă, suntem şi nutriţi de aceea speranţă tare, cumcă întrunindu-se cu sinceritate puterile înţarite prin armonie vom reuşi ca să indeplinim cu fericire încă şi cea mai grea lucrare.

Conştiinţa ne spune tot ce aşteaptă dela noi patria şi ce aşteaptă imperiul.

Cu atât mai viu se deşteaptă în noi profunda părere de rău, cumcă din câteva cercuri electorale deputaţii trimişi de către popor nu au venit, cum şi că dintre acei bărbăţi eminenţi, chemaţi prin încrederea coroanei nu toţi au urmat chemării monarhului lor, pentru că deşi dieta ţării nu vede în aceasta vre-o pedecă la întreprinderea lucrării sale la care este îndatorată, totuşi când se lucră pentru înaintarea prosperităţii ţării întregi şi a tuturor cetăţenilor sei, cum şi pentru cele mai importante interese de viaţă ale lor, lipsa mai multor patrioţi cu experienţă din societatea popoarelor surori se simte cu părere de rău.

Noi însă sperăm earăşi, cumcă sub înăurinţa lucrătoare în linişte a unei convicţiuni mai bune, care înaintând între toate clasele poporimii îşi sparge drum înainte, alegeri ordinate din nou vor aduce dietei un ajutor bine venit de puteri lucrătoare încă şi din acele cercuri, cari până acum fără vina lor, ba în contra voinţii lor, încă nu sunt reprezentate.

Correspondenţă.

Ilia-Murăşană, 28 Sept. 1913.

Onorată redacţiune!

Două acte însemnate s'au săvârşit azi în Ilia, unul prin care românii de aici şi-au făcut datorinţa în mod cinstit faţă de fie iertatul şi în veci neuitatul aviator *Aurel Vlaicu*, al doilea act va fi un nou îndrumător şi luminător al poporului nostru din aceste părţi şi anume: înfiinţarea unui nou despărţământ al „Asociaţiunii”.

I. Îndată după primirea tristei veşti despre marea pierdere a neamului nostru, M. O. D. Z. Mureşan, protopresbiter, prin o circulară a invitat întreaga preoţie din tract, ca să se întrunească în Ilia, pentru a oficia un parastas întru pomenirea şi vecinica odihnă a răposatului Aurel Vlaicu.

A invitat în deosebi toată românimea din loc şi împrejurime, s'au şi întrunit 19 preoţi, inteligenţa din loc şi jur, şi o mulţime de popor, de abia mai putea încăpea în biserică. Au participat chiar şi unii străini.

Biserica era împodobită în mod pios de dna Mureşan, soţia protopopului.

După serviciul divin s'a început oficierea parastasului, luând parte 19 preoţi în frunte cu protopresbiterul Z. Mureşan. Răspunsurile atât la parastas, cât şi la sf. liturgie le-a dat vrednicul cor bărbătesc din Dobra sub conducerea zelosului învăţător Toma Roşu. Cântările duioase ale corului atât la liturgie, cât şi la parastas au fost înălţătoare. Cinste şi mulţumită dlor corişti şi în special conducătorului de cor.

După finirea serviciului p. protopop Z. Mureşan prin un cuvânt emoţionant, arătând însemnătatea actului, pierderea ireparabilă a neamului prin moartea prea de timpurie a acestui fiu iubit, a stors lacrimi din ochii tuturor. Tot asemenea efect a avut şi vorbirea ținută de dl Dr. Ştefan Chirilovici, desfăşurând de speranţe puneam noi în Vlaicu.

La fine corul întoneza încă odată: „În veci pomenirea lui!” şi publicul se depărtează cu lacrimi în ochi!

II. Înfiinţarea noului despărţământ al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, cu sediul în Ilia, constător din 47 comune, s'a făcut astfel:

Preoţimea din tractul Iliei de mult se ocupa cu ideea de a înfiinţa acest despărţământ, cu a cărui organizare a fost încredinţat fostul director p. protopop Iosif Morariu din Dobra. Pe azi a fost deci convocată adunarea de constituire a acestui despărţământ la 2 ore p. m.

Părintele protopresbiter, la 2 ore p. m. după ce s'a adunat o mulţime de inteligenţă cum rar se întâmplă pe aici, arătând scopul acestei adunări, o declară deschisă şi numeşte notar pe dl G. Cărăbaş, ear cassar dl Ioaniche Olariu, cassar de bancă.

Se inseriu 12 membri ordinari noi, între cari 10 preoţi, şi mulţi ajutători. Astfel până aci despărţământul întreg al Dobrei avea 17 membri, acum singur al Iliei are 22 membri ordinari şi trei pe vieaţă.

Venind la ordinea zilei alegerea directorului şi comitetului noului despărţământ s'au ales: director Dr. Ştefan Chirilovici, ear membrii în comitet: Zevedei Mureşan, Ioaniche Oprean, Dr. Simeon Dragomir şi Dr. Alesandru Dragomir. Alegerea s'a făcut aproape cu totalitatea voturilor.

Însufleţirea cu care s'a ales şi s'a constituit despărţământul nostru Ilia, şi persoanele puse în frunte, ne dau garanţie, că în scurt timp acest despărţământ va fi între cele mai active şi înfloritoare. Veritas.

Conferenţele învăţătoreşti.

Convocare.

În conformitate cu circulara consistorială din 19 Martie 1913, Nr. 3642 şcol. convoc pe învăţătorii dela şcoalele confesionale gr. or. române din protopresbiteratele Mediaş şi Târnava la conferenţa învăţătorească anuală, care va avea loc în şcoala noastră confesională din Mediaş, în zilele de Joi şi Vineri, în 24 şi 25 Oct. st. v. a. c.

Ordinea de zi:

1. Invocarea Duhului Sfânt, la 8 ore, dimineaţa în biserică.
 2. Deschiderea conferenţei.
 3. Limba maghiară în clasa I, lecţie practică şi tratare teoretică, de Ioan Neculoi din Şaroş.
 4. Limba maghiară în clasa a II-a, lecţie practică şi tratare teoretică, de Alexandru Pop din Sălcud.
 5. Limba maghiară în clasa III-a, lecţie practică şi tratare teoretică, de Nicolae Limbăşan din Boian.
 6. Limba maghiară în clasa a IV-a, lecţie practică şi tratare teoretică, de Ştefan Pocan din Hoghilag.
 7. Limba maghiară în clasa a V-a, lecţie practică şi tratare teoretică, de Adrian Neagoe din Buză.
 8. Limba maghiară în clasa a VI-a, lecţie practică şi tratare teoretică, de Ioan Moga din Bobohalma.
 9. Metodele, după cari s'a predat şi după cari se predă astăzi limba maghiară în şcoalele noastre, de Ioan Moldovan din Lepindea.
 10. Manualele de limba maghiară din şcoalele noastre şi modul lor de întrebuintare, de Aurel Zichit din Ernea.
 11. Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerinţelor art. de lege XXVII din anul 1907 cu privire la propunerea limbii maghiare, ținând în acelaşi timp seamă de scopul general al învăţământului şi de caracterul special al şcolilor noastre. Lucrare de concurs la „premiul A. Barseanu”.
 12. Poziţia socială a învăţătorului, de Virgil Imbăruş din Mediaş.
 13. Învăţătoreşimea noastră şi mişcarea cooperativă, de Ilarie Racoiţi din Biertan.
 14. Raport despre legende şi tradiţiile populare locale, adunate de învăţătorii cercului conferenţiar, de Ioan Valean din Crăciunel şi Pompiliu Popa din Boian.
 15. Mişcarea pedagogică-literară mai nouă, de Gedeon Henteş din Veseud şi Aurel Oltean din Haşag.
 16. Raportul comisiei permanente despre starea învăţământului din cerc şi despre executarea hotărârilor luate de conferenţa anului trecut.
 17. Propuneri.
- Lecţiile practice şi lucrările teoretice se vor prezenta membrilor comisiei permanente până la 15/28 Octomvrie a. c.
- Lucrările teoretice se vor referi în prima linie la materialul fixat pentru fiecare clasă în „Planul de învăţământ”.
- Comisia permanentă se va întruni în şedinţă Mercuri în 23 Octomvrie st. v. a. c. la ora 8 dimineaţa, în localul şcolii noastre confesionale din Mediaş.
- Onorata preoţie este poftită a lua parte la conferenţă.

Sibiu, în 18 Septemvrie 1913.

Eugen Todoran,
comisar consist.

Convocare.

În conformitate cu ordinul consistorial din 19 Martie, a. c. Nr. 3642 Școl. convoc prin aceasta pe toți învățătorii gr.-or. români din cercul conferențiar al XI. (protopopiatele Dej, Cetatea de peatră și Bistrița) la conferința învățătoarească anuală, ce se va ține în 25 și 26 Octomvrie st. v. a. c. în localul școlii gr. cat. rom. din Lăpușul-unguresc.

Ordine de zi:

1. Invocarea duhului sfânt, la ora 8 a. m. în școală.
 2. Discurs de deschidere din partea comisariatului consistorial despre: Limba maghiară în școlile noastre confesionale.
 3. Metodele, după cari s'a predat și după cari se predă astăzi limba maghiară în școlile noastre, de Cornel Cozma inv. în Rogoz.
 4. Limba maghiară în cl. I—VI, lecții practice, și scurte tratări teoretice, în legătură cu planul de învățământ: a) pentru cl. I. de Ioan Percea, inv. în Osoiu; b) pentru cl. II. de Alexandru Jurca, inv. în Blășfalău-sup.; c) pentru cl. III. de George Bilboacă, inv. în Gărbău; d) pentru cl. IV. de Valer Bărbos, inv. în Cupșeni; e) pentru cl. V. de Eugen Tănase, inv. în Borgo-Suseni și f) pentru cl. VI. de Ioan Danciu, inv. în Fănațe.
 5. Manualele de limbă maghiară din școlile noastre și modul lor de întrebuințare, de Ștefan Bărbos, inv. în Borgo-Bistrița.
 6. Care-ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințelor art. de lege XXVII—1907, cu privire la propunerea limbii maghiare, ținând în același timp seamă de scopul general al învățământului și de caracterul special al școlilor noastre, cf. circularii Nr. 3642/1913.
 7. Mișcarea pedagogică literară din ultimul an școlar, de Bartolomeu Fărcaș inv. în Corueni.
 8. Raport despre starea învățământului din cerc de, comisia permanentă.
 9. „Prima primire a copiilor începători la școală”, de Teodor Rănez, inv. în Borgopond.
- Lucrările în scris să se trimită comisiei permanente până în 17/30 Octomvrie a. c. pe adresa: Ion Ciupe inv. în Goștile.
- Comisia permanentă să se prezinte în 24 Oct. v. a. c. la ora 8 a. m. în cancelaria protopopească din Lăpușul-unguresc.
- La conferință se invită cu insistență toți preoții cercului.
- Lăpușul-unguresc, la 17/30 Septembrie 1913.
- Andrei Ludu
comisar consistorial.

Din literatura economică.

Trei broșuri.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului”, și-a îmbogățit în timpul din urmă Biblioteca sa, prin editarea a trei broșuri, cari cuprind învățături folositoare pentru obștea românească.

Reuniunea aceasta, în împrejurări materiale destul de modeste și nu destul de sprijinită în chemarea ei, ce o are întru propagarea sfaturilor și povețelor economice, — totuși din puținul ce are, ea năzuiește, ca să dea sâtenilor noștri tot felul de învățături și povețe folositoare, punându-le la îndemână și cărți anume scrise pentru trebuințele lor.

Astfel de cărțile sunt și aceste 3 broșuri, editate de Reuniune în decursul acestui an și anume:

Nr. 16. „Cuvinte de îmbărbătare pentru serbarea pomilor și a paserilor”. Broșura aceasta cuprinde: 1. Precuvântare, scrisă de secretarul Reuniunii, dl Victor E. Tordășianu; 2. Dare de seamă despre serbarea pomilor și a paserilor în Tălmăcel, de Dr. Vasile Stan, profesor seminarial; 3. Un prețin sincer al poporului nostru. Aceasta este o scrisoare a dlui Dr. I. U. Iarnik, profesor universitar în Praga.

Din cuprinsul acestei broșuri, se pot lua multe învățături prețioase; cărticica aceasta n'ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă școlară ori de altă natură.

Darea de seamă, a dlui Dr. Vasile Stan, este un model de serbare a pomilor și a paserilor, și din ea se poate vedea ce anume trebuie vorbit la astfel de serbări, pentruca țărani noștri să îndrăgească tot mai mult cultura pomilor și pe lângă aceasta să se dedea și la crutarea paserilor, — mai ales tineretului.

Din scrisoarea dlui Dr. I. U. Iarnik, nu numai cărturarii dela sate, ci și alții, cărora le zace la inimă propășirea în cultură și bunăstare a țărânului român, ar putea să scoată din ea multe lucruri de interes obștesc și să cugete cum s'ar putea introduce și la noi frumoasele făpturi săvârșite de Cehii din Boemia, ale căror fapte ni le aduce ca exemple un străin de neamul nostru, care însă ne este binevoitor și ar

dori să ne vadă progresând în cultură și bunăstare.

Este în interesul nostru, ca atențiunea de care ne face părtași dl profesor universitar Dr. Iarnik, să nu rămână neîfolosită și să se facă un început, cât de mic în direcțiunea indicată de binevoitorul nostru.

Acest început, mai potrivit și mai cu mult succes, cred că s'ar putea face în frunțașă comună Săliște, ai cărei locuitori frunțași știu să aprecieze și să înfăptuească lucruri de interes obștesc.

Broșura aceasta se află de vânzare la toate librăriile, precum și la Reuniune, cu prețul de 20 fileri.

Nr. 17. „Monilia” scrisă de dl Herman Kern. În broșura aceasta e descrisă o nouă boală a pomilor precum și lecuirea ei, are mai multe ilustrațiuni și e de mare interes pentru toți aceia, cari se îndeletnicesc cu pomăritul.

„Monilia” este numele unei ciuperci în formă de mușcău, care pricinuește putrezirea poamelor înainte de a ajunge la coacere, căsunează stricăciune și mlădițelor mai tinere, mugurilor și florilor.

Prețul broșurei e 10 bani.

Nr. 18. „D'ale pomăritului”, sfaturi întocmite de Astra Hodoș. Cărticica aceasta e anume scrisă pentru trebuințele sâtenilor, cari se îndeletnicesc cu cultura pomilor. Sfaturile date sunt luate din viața practică și se pot folosi de toți cei ce se îndeletnicesc cu pomăritul.

Între altele, cărticica aceasta cuprinde și un câlindar al pomăritului, în care se arată, că ce lucrări trebuie săvârșite la cultura pomilor, în fiecare lună de peste an. E scrisă pe înțelesul tuturor. Pentru cuprinsul și înfăptuirea ei ar fi potrivită și pentru școlarii, cărora li se propune pomăritul în școala de pomi. Ar fi una dintre cele mai bune călăuze la lucrările practice și costă numai 25 bani.

Băncile și alți binevoitori ai poporului român, cari și-au pus de țință răspândirea de cărți bune în poporul dela sate, să nu uite, că „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului”, dispune de astfel de cărți bune și cu prețuri de tot moderate.

Prin cumpărarea și răspândirea acestor cărți s'ar veni deoparte în ajutorul Reuniunii, de altă parte s'ar da în mâna sâtenilor cărți anume scrise pentru ei.

Nr. 11790 Școl. 1913.

Notificare oficială.

De câțiva ani funcționează în Balatonalmád un sanatoriu pentru copii, susținut de societatea pentru sanatoriile infantile de sub înaltul patronaj al Alteței Sale Sofia Hohenberg. Această societate ridică acum un sanatoriu similar și în Budapesta (*Budapesti központi Zsolia gyűjtőgyermek-korház*), pentru care societatea a înaintat colecte în toată țara. Dl ministru de culte și instrucțiune publică a încuviințat, să se poată face colecte și în diferite școli din țara întreagă, în care scop ne-a rugat, să atragem atențiunea organelor noastre, ca și ele să sprijinească în marginile puterilor lor această colectă, care urmărește un scop umanitar.

Recomandăm organelor noastre să întâmpine cu interes această colectă.

Sibiiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 6 Septembrie 1913.

Consistorul arhidiecezan.

Conferențele preoțești.

Convocare.

Prin aceasta convoc On. preoție din tractul Alba-Iulia la conferință anuală, care se va ține Joi în 17 Octomvrie v. a. c., în școala din oraș ca următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La 8 ore a. m. chemarea Duhului sfânt și predică, pe baza evangheliei de zi, de pâr. Fl. Rusan.
2. Deschiderea conferinței, constatarea celor prezenți, constituirea și scurte observări asupra predicii.
3. Comunicarea rezoluțiunii consistoriale și a altor acte pentru conferință.
4. Tema: „Mișcarea literară în sinul preoției noastre în timpul din urmă”, de pâr. I. Dăncilă.

5. Tema dată de P. V. Consistor: „Chestiunea învățătorilor sectare”, de pâr. Ioan Ganea.

6. Rapoartele secretarilor grupurilor pastorale și reversele despre mărturisirea preoților.

7. Raportul bibliotecarului.

8. Alegerea comisiei.

9. Propuneri.

10. Inchiderea conferinței.

Alba-Iulia, 18 Septembrie v. 1913.

Ion Teculescu,
protopop.

NOUTĂȚI.

Ziua Monarhului. Sâmbătă în 4 Octomvrie n. cu prilejul zilei onomastice a Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru *Francisc Iosif I.*, s'a oficiat serviciu divin în catedrală la orele 8 dimineața prin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu*, asistat de Prea Cuvioșii Lor Arhimandritul *Dr. Ilarion Pașcaru*, vicar arhiepiscopesc, și Protosincelul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial. Au fost prezenți: tinerimea seminarială, elevii dela toate școlile publice din Sibiiu, elevele școlii civile de fete, asesori consistoriali, corpul profesoral și alt numeros public.

Regele Albaniei. Unul dintre candidații la tronul albanez, principele *Wilhelm de Wied*, va veni zilele acestea la Viena, apoi de aici la Roma, pentru a se sfătuși cu factorii compenți asupra condițiilor privitoare la ocuparea tronului din Albania. Dela pertractările acestea atârna hotărârea principelui de a primi sau a refuza coroana oferită.

Bombă în Fiume. Joi noaptea s'a comis un atentat cu bombă asupra palatului, în care e instalat oficiul guvernatorului din Fiume. Explozia a spart ferestrele clădirii și ale caselor învecinate. Atentatul s'a făcut din motive politice. Făptuitorii nu sunt încă descoperiți.

Ședințe. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiiu și subcomisiunile sale vor ține ședințe Joi în 9 Octomvrie n. după amiază la orele 3 în sala mică dela casa comitatului.

Dela înmormântare. Sâmbătă după amiază s'a făcut înmormântarea fetei *Dorica* a redactorului nostru *Teodor V. Păcățian*. Catafalcul, ridicat în casa părintească, din strada ernei, era acoperit cu buchete de flori și cununi. A participat numeros public român și străin din societatea sibiană. Părintele *Ion Oțoiu*, profesor seminarial cu diaconul Costea a oficiat slujba divină și a rostit un pătrunzător cuvânt A cântat duios corul bisericesc al Reuniunii meseriașilor noștri sub conducerea iscusită a dlui Candid Popa. Elevii și elevele dela școala noastră centrală, purtând flori și cununi au însoțit pe fosta lor colegă până la cimiterul central, unde s'a făcut îngroparea regretatei *Dorica Păcățian*. Doarmă lin!

Asigurare obligatorie. Din Viena se anunță, că la politehnică s'a introdus pentru studenți asigurarea obligatorie împotriva accidentelor.

Expoziție de grădinărit. Sub patronajul arhiducelui Iosif se organizează în Budapesta o expoziție de grădinărit, și anume de poame și straguri. Expoziția va fi deschisă din 11 până în 19 Octomvrie n. a. c. Doritorii pot primi informațiuni dela cancelaria expoziției: Budapesta IV, strada Sörház 3.

Pentru „Gazeta învățătorilor”. În nr. 35 și 36 ai *Gazetei învățătorilor* din Șimleu s'a scris că congresul învățătoresc care era să se ție la Cluj, s'ar fi oprit și din motivul că cercurile noastre bisericești din Sibiiu ar fi fost dușmane ale congresului. Afirmatiunea aceasta conține un neadevăr. Consistorul nostru a delegat chiar din sânul său pe un asesor consistorial, care să ia parte, în mod oficial la congres, iar dintre bărbații noștri de școala de aici nimeni n'a fost în contra congresului. Domnii dela „G. I.” să nu caute pricina cu lumina rea aruncând bănuiele în toate părțile.

(g)

Monumentul lui Vlaicu la Orăștie. Comitetul central al „Asociațiunii”, în ședința sa ținută Sâmbăta trecută, a hotărât să lanseze un apel și liste de subscripție pentru ridicarea unui monument lui Vlaicu la Orăștie. Asociațiunea se va îngriji de comandarea, executarea, așezarea și desvălirea monumentului. Toate ziarele cari au făcut colecte pentru monument, vor fi rugate să trimită sumele la Asociațiune.

Dismembrarea desp. Reghin al „Asociațiunii”. Joi, în 9 Oct. a. c. se va ține adunarea cercuală a desp. Reghin, care se va desface în două. Cu această ocazie, dl secretar Oct. C. Tăslăuanu, în calitate de delegat al comitetului central, va ține o conferință despre poetul Șt. O. Iosif și o prelegere populară despre „Folosele învățaturii”.

Biografia lui Vlaicu. Ni-se comunică din Orăștie, că mai mulți prieteni ai regretatului Aurel Vlaicu s'au hotărât să publice un volum în amintirea sa. Având în posesiune scrisori și fotografii în legătură cu viața și opera martirului dela Bănești, prietini aceștia vor da publicului românesc o carte vrednică de strălucirea numelui pe care-l comemorează. Cartea va aduce stiri noi despre întâiele încercări ale lui Vlaicu pe terenul aviației și va face istoricul sborurilor sale, dând ilustrații necunoscute până acum. Pe lângă biografia amănunțită, volumul va cuprinde și toate semnele de durere ale neamului, manifestate la catastrofa marelui erou al văzduhului. Venitul cărții este destinat pentru monumentul ce se proiectează.

Căni în serviciul armatei. La ultimele manevre belgiene s'au făcut experimente cu întrebuințarea cânilor înhamati la tunurile de mitralieze. Experimentele au izbutit deplin. După modelul din Belgia, se ocupă acum și Germania cu înnoirea interesantă și își procură căni, pentru a face cu ei probe la transportarea tunurilor.

Filozofie. În editura R. Piper din München se tipărește o ediție completă a operelor filozofului *Schopenhauer*, sub îngrijirea profesorului Paul Denssen. În această ediție critică vor apărea pentru întâia oară prelegerile ținute de *Schopenhauer* ca docent la universitatea din Berlin.

La Legatul Mateiu Mocanu pentru ajutorarea copiilor săraci din Cernatul-Săcelelor, al „Fondului Episcopului Nicolae Popa pentru masa învățăcelilor meseriași”, doamna Ana M. Mocanu, din prilejul celebrării cununiei religioase a ficei sale domnișoară Elena M. Mocanu cu dl Dr. Pavel Gușeală Negrea medic (București), dăruiește cor. 50. — La același legat au mai dăruit Ion Neagoe, paroh (Stremți), 50 bani; Popovici Mondoc, învățător (Sebeșul de sus), 20 bani și Augustin Vulpea învățcel cofetar, 50 bani. Starea legatului: coroane 272-80. Pentru prinos dorind multă fericire nou căsătoritorilor, aduce calde mulțumiri în numele comitetului. „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”: Vict. Tordășianu, prezident.

Chinetofonul. Una din cele mai mari invențiuni ale veacului al 20-lea este chinetofonul sau chinetograful vorbitor, opera genialului Edison, care a inventat fonograful și chinetograful, ear acum le-a știut întruni într'un singur aparat, în chinetofon. Producțiunile mașinei vorbitoare au fost primite cu sgomotoase aprobări atât în Viena, cât și în Budapesta. În capitala țării noastre s'a prezentat întâia oră Joia trecută în fața unui distins public, care a rămas încântat de cele văzute și auzite.

Teatru în Sibiiu. Spre deosebire de alte producțiuni de același gen, *cabaret-ul* aranjat Sâmbăta seara a avut o programă cu totul decentă. Puncte serioase și umoristice, bine preluate, se schimbau unul după altul. Meritul este mai ales al artistului *Horváth*, care a știut să le întocmească ingenios și cu mult gust. Astăzi, Luni, se joacă *Dragostea de țigan*, operetă; Marți *Lili*, în rolurile principale cu același rutinat artist.

Mulțumită.

Aducem pe calea aceasta sincere mulțumiri tuturor, cari au binevoit a participa la înmormântarea neuitatei noastre fete *Dorica*, mai ales celor ce i-au împodobit sicriul cu coroane și frumoase buchete de flori, precum și celor ce din tristul prilej al morții la cele vecinice a sumppei noastre fice ni-au adresat cuvinte de mângâiere și de întărire sufletească.

Sibiiu, 6 Octomvrie n. 1913.

Teodor V. Păcățian și soția Silvia n. Popp.

Nr. 873/1913 Prot.

(274) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională gr.-or. română din Fofeldea, tractul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” cu următoarele emolumente:

1. 200 cor. salar din cassa bisericeii solvibil în rate treilunare anticipative.
2. 150 cor. din aruncul de 5% dare școlară.

3. 200 cor. dela comuna politică.
4. 410 cor. întregire dela stat.
5. 2 stânjini lemne sau prețul lor cu 40 cor.

6. Cvatr și grădină în natură.
Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor lor instruite cu carte de botez, diplomă, atestate despre studiile pregătitoare, eventual și alte atestate de recomandare la oficiul protopopesc din Agnita în termenul susindicat, și să se prezinte în vre-o Duminecă ori sâmbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Cel ales va fi obligat să țină strana în Dumineci și sâmbători paralel cu cantorul la utrenie și să formeze cor, și să cânte cu copiii de școală la sf. liturghie în biserică.

Agnita, 19 Septembrie 1913.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Joachim Muntean
protopop.

Ad. Nr. pp. 1060/1913.

(269) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din comuna Mănăsturel-ung, declarat de vacant prin veneratul ordin conzistorial din 6 Iunie a. c. de sub Nr. 6934 Școl. prin aceasta să deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salar anual de 600 cor. dela comuna bisericească solvit în rate lunare.
b) Cvatr liber în edificiul școalei cu grădină de legumi.

c) Întregirea rocerută a salarului se va exopera pe baza documentelor alesului.

Reflecții la acest post, au aș așterne subscrisului cererile, instruite conform normelor în vigoare până la termenul susindicat.

În fine să notează, că alesul învățător va fi dator să cânte cu elevii răspunsurile liturgice în zile de Dumineci și sâmbători.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului.

Cluj, la 10 Septembrie 1913.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 975/1913

(267) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din comuna Perșani, tractul protopresbiterial al Făgărașului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar fundamental 1000 cor, din cari 600 cor. dela popor, restul întregire dela stat votată deja.

Învățătorul ales este dator a conduce copiii în Dumineci și sâmbători la biserică, a forma cor și a cânta cu ei la sf. liturghie și a ține școală de repetiție și strana când va fi lipsă.

Cererile să se înainteze subsemnatului oficiu cu termenul deschis, iar concurenții să se prezinte în comună, spre a face cunoștință cu poporul și să cânte în biserică.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Făgăraș, la 23 Septembrie 1913.

Nicolae Borzea
protopop.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 3-50 + porto 30 fil.

Nr. 857/1913.

(262) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Sâmbenedic, -- devenit vacant prin moartea parohului Vasile Nistor, -- se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare în termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea-de-baltă, 6 Sept. 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Târnavă în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 368/1913.

(256) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din Petroșeni, din protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” în conformitate cu ordinul conzistorial din 23 August v. a. c. Nr. 11.129 Școl.

Emolumentele sunt: 600 cor. dela popor prin repartitie, iar restul se cere dela stat; cvatr și lemne de foc.

Învățătorul ales e obligat a forma cor bisericesc.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul prescrist, iar concurenții se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 31 August v. 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Hațeg:

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 741/1913 prtb.

(270) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională greco-orientală din Feriház (fehérégháza), protopresbiteratul tractului Sighișoara, se scrie conform veneratului ordin conzistorial din 9 Septembrie a. c. Nr. 11844 Școl. 1913 concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1200 coroane salar fundamental solvibil din repartitie dela popor și din ajutor din centru, eventual din ajutor de stat. Relut de grădină 20 cor. și cvatr în natură.

Pe lângă datorințele impuse prin lege, învățătorul ales este obligat a instrui și conduce elevii la serviciile divine în Dumineci și sâmbători, și a cânta cu ei răspunsurile liturgice și în decursul ferierilor mari.

Concurenții sunt dator a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare să se aștearnă subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Sighișoara, 12/25 Septembrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoara.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Urmările rele a oleiului de pește Emulsiunea Scott nu le are.

Oleiul de pește deși este un puternic mijloc de întărire, se ia cu multă neplăcere, așa de mulți abzie de luarea lui. Atât oamenii mari, cât și copiii, au nu numai o îndreptățită antipatie pentru el, dar nu-l pot nici mistui. Cu totul altfel este cu Emulsiunea Scott, care nu e altceva, decât un olei de pește gustos, ce se mistue cu ușurință.

După răceli, la trenare, reconvalescențelor, oaselor slabe la copii, lipsei de apetit, eșirii cu greutate a dinților, fac servicii însemnate Emulsiunea Scott, pusă în circulațiune de câteva decenii.

Prețul original al unei sticle 2 cor. 50 fil. Trimitând cineva 50 fil. în marce postale la SCOTT et BOWNE, Viena VII. provocându-se la acest ziar, primește printr-o apotecă o sticlă de probă. a) (275) 1—

Ad Nr. pp 1044/1913.

(265) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de c'asa a II-a Muntele-rece, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt cele fașionate în coala B. pentru congruă.

Suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subscrisului până la termenul susindicat, iar reflecții sunt poftiți a se prezenta la sf. biserică în vre-o Duminecă ori sâmbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, la 6 Septembrie 1913.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Poza lui Vlaicu în aeroplan

bucata 2 cor. (273) 1—3

100 ilustrate Vlaicu K 3-60

se află de vânzare la fotograficul curții regale

Emil Fischer,

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5.

Un congres biblic românesc

de

Dr. Nicolae Bălan,

profesor de teologie.

Retipărire din „Revista Teologică”.

Prețul 50 fil. + porto 5 fil.

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16**cu prețuri ieftine.****Prețurile:**

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20—25 = K 3—4	
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26—28 = „ 4—5	
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29—34 = „ 5—7	
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35—39 = „ 7—9	
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ 4—14	
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ 8—14	
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks „ 7—	
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box „ 9-50	
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ 10—	
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ 14—	
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ 12—	
Ghete americane „ „ „ „ „ 13—	
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi „ 16—	
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile „ 20—	

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
In zile de sâmbătoare și Duminecele am înainte de amezai până la 10 oare deschis. (89) 28—

Cărți mai nou apărute.

W. Herchenbach, Martirul Sebastian, Trad. de Arhiereul A. Petrescu Botoșeneanu . . .	1-30	Iorga N., Să părăsim ortodoxia? „ nesc. „ Portul popular românesc . . .	—60
Otto v. Schaching, Chipul mamei Antonescu G., Studii asupra educației morale și estetice . . .	1-20	Iorga N., România, vecinii săi și chestia Orientalului . . .	—75
Nădejde I. H., Educația în Anglia Popescu Sp., Contribuții la munca pentru ridicarea poporului . . .	3—	Pr. I. Popescu Malaesti, Ia și cetește . . .	1-25
Barițiu Gh., Studii și Articole cu prefață de Dr. I. Lupas . . .	—50	Matei I., Din carnetul unui dascăl Oprean G. D., Învățătorimea română din Sălaj . . .	—60
Iorga N., Scrisori de Boeri . . .	2—	Pr. S. Părvulescu, Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni . . .	1-50
Mănăstirea Hurezului . . .	1-50	Rosetti R., Prin Pravoslavnică Rusie . . .	—50
Patitia R., Munții noștri, Țara Topilor, Despre trecutul Munților apuseni ai Transilvaniei Dracinschi N., Poezii . . .	1-75	Enescu I., Cooperativele Sătești Novicow I., Emanciparea femeii Elefterescu, Cartea neamului pe anul 1913 . . .	2—
Agârbiceanu, Schițe și Povestiri Brătescu Voinești, Intunec și Lumină (Novele) . . .	—75	Almanahul Societății Scriitorilor Români . . .	1-25
Chirițescu M. I., Grănicerul (N.) Bernier M., Povestea unei fete, Localizată de Muslea C. . .	2—	Pătrăscanu D., Schițe și amintiri (Novele) . . .	2—
Mehedinți, Cătră noua generație Natalia Negru, Mărturisiri (Nov.) Reboreanu I., Frământări (Nov.) Sadoveanu, Bordeenii (Novele) . . .	—30	„ n. „ Timotheu Mucenicul (Novele) . . .	2—
Sandu Aldea, Pe Mărgineanca (Novele) . . .	1-50	Scriban I. Arhim., Învățăminte filozofice morale din Naufragiul Titanicului . . .	—60
Bacura Dumbravă, Pandurul (roman) . . .	2—	Elefterescu, Necesitatea religiei pentru omenire . . .	—50
Michaelis K., Vârsta Periculoasă, trad. de Horia Carp . . .	3—	Micu Dr. A., Starea învățământului în comitatul Hunedoarei . . .	—50
Bănescu N., Gheorghe Barițiu . . .	1-50	A. Vlahuță, Din Trecutul nostru, ed. II.	3-50
„ miliei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu . . .	—60	Guy de Maupassant, O viață, trad. de Gârleanu, ediț. II., (Roman) . . .	2-50
Lagerlöf S., Legendele lui Isus Cristos . . .	1—	Dr. E. Sterian, Cum putem mări cantitatea de viață . . .	1-50

La comande să se alăture 20—30 fil. pentru porto postal.

Se află în depozit la Librăria arhidiecezană în Sibiu.